

KÜLTÜR-SANAT KÖYÜ ÖRNEĞİ: KONYA/SONSUZ ŞÜKRAN KÖYÜ EVLERİNİN İNCELENMESİ

Dila YEŞİLYURT
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
dilaayesilyurt@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8990-748X>

Rabia KÖSE DOĞAN
Selçuk Üniversitesi, Türkiye
rabiakose@selcuk.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-2973-7087>

<i>Atf</i>	Yeşilyurt, D. & Köse-Doğan, R. (2022). Kültür-Sanat Köyü Örneği: Konya/Sonsuz Şükran Köyü Evlerinin İncelenmesi. The Turkish Online Journal of Design Art and Communication, 12 (2), 258-279.
------------	---

ÖZ

Kırsal mimari, halk ve yöre ustalarının kısıtlı imkanlar dâhilinde, çevreden edindikleri malzemelerle inşa ettikleri gösterişsiz, ihtiyaca yönelik yapı sanatı ürünleridir. Farklı coğrafi bölgelerde, farklı kültürlerle ortaya çıkan kırsal mimari ürünleri; basit çözüm yolları, kullandıkları ekolojik ve sürdürülebilir doğal malzemeler ve yerel yapım teknikleriyle Anadolu'nun her yerinde kendini göstermektedir. Bu çalışmada Konya Hüyük'e bağlı olan Çavuş kasabasında yer alan Sonsuz Şükran Köyü'nün kırsal mimari özellikleri, Sonsuz Şükran Köyü Evleri örneğinde incelenmiştir. Çalışmanın amacı; Sonsuz Şükran Köyü Evlerinin, kırsal mimari özelliklerini inceleyerek, geleneksel kerpiç yapım teknikleriyle inşa edilen, kültürel değerlerin ve ev sahiplerinin kişilik özelliklerinin iç mekana yansıtılması ile Sonsuz Şükran Köyü'nün kültür-sanat köyü olarak edindiği yeri anlatmak, kırsal alanda yaşayan toplumların kaybettiği geleneksel kimliği geri kazanma çabasını incelemek, sanat-kültür etkinliklerinin yapıldığı ve kırsal alanda yeni kurulan bir alanın kazandırılmasını sağlamaktır. Sonsuz Şükran Köyü, 2010 yılından itibaren kültür ve sanat etkinliklerinin gerçekleştirildiği, tarihi değerlerin korunduğu, bir kültür-sanat köyü olma özelliği taşımaktadır. 2021 yılında yaklaşık 34 adet kerpiç evin yer aldığı köyde, 10 adet kerpiç evin inşası sürmektedir. Çalışma yöntemi olarak; 5 adet evin yapısal ve mekânsal analizleri yapılmıştır. Analizleri yapılan evlerin, iç mekanları gözlem ve tespit çalışması ile incelenmiştir. Ev sahipleri, köy kurucusu ve köy sorumlusu ile sözlü görüşmeler yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Sonuç olarak; kültür ve sanat köyleri bağlamında ele alınan kırsal mimari ve mekân düzenlemesinin, tasarımcılara ve araştırmacılara yol gösterecek nitelikte olması, literatürde Sonsuz Şükran Köyü Evlerinin plan, görünüş ve analizlerine dair çalışmanın bulunmaması nedeniyle araştırma önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: İç Mimari, Kırsal Mimari, Kültür-Sanat Köyü, Sonsuz Şükran Köyü.

SAMPLE OF CULTURE-ART VILLAGE: EXAMINATION OF THE HOUSES IN KONYA/SONSUZ ŞÜKRAN VILLAGE

ABSTRACT

Rural architecture is a need-oriented construction art product that is built by local people and masters with limited resources and materials obtained from the environment. Rural architectural products that emerged with different cultures in different geographical regions; It shows itself all over Anatolia with

its simple solutions, ecological and sustainable natural materials and local construction techniques. In this study, the rural architectural features of the Sonsuz Şükran Village located in Çavuş town in the Hüyük district of Konya, which was chosen as a field study, and the spatial analysis of the Sonsuz Şükran Village houses are explained. The aims of the study; to examine in depth the rural architectural features of the Sonsuz Şükran Village houses, to explain the place of Sonsuz Şükran Village as a culture and art village, with the reflection of the cultural values and the personality traits of the owners, built with traditional adobe construction techniques, to examine the efforts of rural communities to regain their lost traditional identity, carrying out studies to ensure that a newly established area in the countryside where cultural and artistic activities are held. Sonsuz Şükran Village has the characteristic of being a culture and art village where cultural and artistic activities have been held since 2010 and historical values are preserved. The construction of 10 adobe houses continues in the village, where there are approximately 34 adobe houses in 2021. As a study method; structural and interior analyzes of 5 houses were made. The interiors of the analyzed houses, investigated by observation and detection work. Oral interviews were conducted with the landlords, the village founder and the village manager. Qualitative research methods were used in the study. As a result; This research will guide designers and researchers with rural architecture and spatial arrangements in the context of art and culture villages. It is also important in that there is no study in the literature about the plan, section and analysis of the Sonsuz Şükran Village houses.

Keywords: *Interior Architecture, Rural Architecture, Art-Culture Village, Sonsuz Şükran Village.*

GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı, kültür-sanat köyleri bağlamında Konya/Sonsuz Şükran Köyü evlerinin kırsal alanda edindiği yeri anlatmak, kırsal alanlarda yaşamakta olan toplumların yok olmaya yüz tutan geleneksel kimliğinin geri kazanılma çabasını ele almak, sanat kültür etkinliklerine yer verilen ve yeni kurulan bir alanın kırsal alanda var olma çabasını kültürel, yapısal ve mekânsal olarak araştırmaktır. Literatür taraması kapsamında, akademik tez, makale, bildiri çalışmaları, sosyal medya ve konvansiyonel medyada yer alan haberler incelenmiş olup sözlü görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında Sonsuz Şükran Köyü'nün kuruluşu, süreç içindeki gelişimi ve 5 adet kerpiç evin yapısal ve mekânsal analizleri irdelenecektir.

Çalışma kapsamında; kırsal mimari kavramını ve kırsal mimari özelliklerini, geleneksel kerpiç yapım tekniklerini benimseyerek uygulamaya geçiren Sonsuz Şükran Köyü'nün sosyo-kültürel değerlerin ve kullanıcı tercihlerinin iç mekana yansıtılması ile kültür-sanat köyü olarak edindiği yeri anlatmak, kırsal alanda yaşayan toplumların kaybettiği geleneksel kimliği geri kazanma çabasını incelemek, sanat-kültür etkinliklerinin yapıldığı ve kırsal alanda yeni kurulan bir alanın kazandırılmasını sağlamak için çalışmalar incelenecektir.

Alan çalışması olarak tercih edilen Sonsuz Şükran Köyü'nün fiziki konumu, çevresel ve yerleşim özellikleri, iç mekân yerleşimleri, plan şemalarının analizi, cephe çizimleri yapılmıştır. Sonsuz Şükran Köyü'nün çalışma alanı olarak seçilmesindeki amaç; yerel mimari özelliğe bağlı kalarak yeni bir köy yerleşkesi olarak kurulması, bu anlamda Türkiye'de ilk örnek olması ve Dünya'da örnek teşkil etmesiyle çalışmada birbirinden farklı plan tipolojilerine sahip yapılar mimari ve iç mimari özellikleri ile incelenecektir. Sonsuz Şükran Köyü ile ilgili literatürde iç mekân anlamında çalışmaların olmaması, köyün gelişiminin belgelenmesi amaçlanmıştır.

Sonsuz Şükran Köyü kültür-sanat merkezli yeni bir yerleşim merkezi modeli olarak organize edilen Türkiye'de ilk kültür-sanat köyü örneği olma özelliğini taşımaktadır bu özelliği ile çalışma alanı olarak tercih edilmiştir. Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinin kendilerine ait kerpiç evlerinin olması ve kerpiç evlerin inşası sürecinde hem yerel halkın hem yerel kerpiç ustalarının hem de Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinin imece usulü ile çalışmaları, kültür-sanat köyünün oluşum amacının mahalle/köy ölçeğinde olması araştırma evreni olarak seçilmiştir. Sonsuz Şükran Köyü evlerinin plan tipolojisi, cephe görünüşleri ve iç mekân görsellerine dair literatürde herhangi bir çalışma olmaması nedeniyle literatürdeki eksikliğin giderilmesi ve kültür-sanat köyünün gelişiminin analizlenmesinden dolayı çalışma önem taşımaktadır.

Sonsuz Şükran Köyü, Konya ilinin Hüyük ilçe merkezine yaklaşık 11 km ve Çavuş Köy merkezine yaklaşık 3 km uzaklıkta yer almaktadır. Belediye tarafından tahsis edilen boş bir arazi üzerine kurulan Sonsuz Şükran Köyü'ndeki evler tasarlanırken Çavuş Köyü'nde bulunan eski kerpiç yapılar örnek alınmıştır. En eski ve en yakın kerpiç yapının örnek alınması ile Mehmet Taşdiken önderliğinde köyün inşası başlamıştır. Yapılar mevcut kırsal yapıya ve ilkime uyumlu, mahremiyet gibi sosyo-kültürel değerler gözetilerek alanda konumlandırılmıştır.

Sonsuz Şükran Köyü kurucusu Mehmet Taşdiken 2010 yılında köyünde bir kültür-sanat köyü kurma düşüncesi sonucunda projenin kuruluş ve gelişim sürecini aktarmıştır. Sonsuz Şükran Köyü Evleri'nden seçilen 5 adet evin yapısal ve mekânsal incelemesi yapılarak, evlerin rölövesi alınarak plan şemaları ve cephe görünüşleri çizilmiştir. Evlerin cephe ve iç mekân görselleri eklenmiştir. Ev sahipleri ile sözlü görüşmeler yüz yüze ve telefonla yapılmış ayrıca dijital ortam ve ses kayıtları vasıtasıyla yapılan görüşmeler sonunda Sonsuz Şükran Köyü'ndeki sosyal hayat ile evlerin yapısal ve mekânsal değerlendirmesi kullanıcıların görüşleri de eklenerek incelenmiştir. Elde edilen veriler plan şemaları, cephe görüşleri ve görselleri tablolara aktarılmıştır.

KIRSAL MİMARLIK VE KÜLTÜR-SANAT KÖYLERİ

TDK kır tanımını “Kentlerin ve ilçelerin dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer, dağ bayır” olarak yapmakta kırsal kelimesini ise “kır ile ilgili” olarak tanımlamaktadır. TDK'ye göre mimarlık veya mimari “Belli ölçüt ve kurallara göre yapılar yapma sanatı” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2002).

Kırsal mimari; kırsal alan tanımına uygun alanlarda yaşayan ve çoğunlukla tarımsal üretim temelli endüstrilerde istihdam edilen insanlar tarafından oluşturulan mimaridir. Yapıların ortak bir özelliği, sahiplerinin ve/veya yerel toplumun doğrudan çalışmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmalarıdır. Zaman içinde yapıların bazıları bir usta veya bir zanaatkar tarafından koordine edilerek inşa edilmiştir. Kırsal mimari, form ve strüktür bakımından, modern mimarinin uzun yıllar boyunca birikiminin temellerini atmıştır. Kırsal konutlar, ek binalar (ağır, kümes, odunluk vb.) ve kırsal alandaki diğer yapılar, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel özellikler, kültür, yaşam biçimi göz önüne alınarak inşa edilmiştir ve zaman içinde mimarinin evrimini ve karakterini etkilemiştir (Çınar,2014).

Kırsal mimarlığın oluşum sürecini etkileyen kültür, yaşam biçimi, gelenek ve görenekler, geçim kaynakları, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel etkenler soyut etkenler olarak kabul edilirken, çevredeki malzemelerin kırsal mimariye şekil vermesi somut bir etkidir. Çevrede bulunan malzemeler insanlığın var olduğundan bu güne kadar kırsal mimarinin en etkin belirleyicisi olmuştur. Kırsal mimarinin biçimi bir yandan kültürün dünyaya bakış açısını, yaşam biçimini, değer ve toplumsal kurallarını yansıtmaktadır, diğer yandan kültürün mahremiyet anlayışını, bireyin özel yaşam sınırlarını çizer, başka insanlarla etkileşimini denetim altına alır (Çekül Vakfi, 2012).

Kırsal bölgelerde konumlandırılan kültür-sanat köyleri geçmiş, günümüz ve gelecek arasında bir köprü kurarak saf tarihi mirasla sanat, sanatçı ve ziyaretçiler için ilham verici bir ortam olarak sunmaktadır (Çelik, Uğuz, 2015).

Kırsal alanlarda kurulan kültür-sanat köyleri sosyo-kültürel anlamda ilişkileri güçlendirmekte, sanat ile yeniden tanımlamakta ve buldukları bölgeye farklı bir perspektif kazandırmaktadır (Özgürel, Alkan, & Karaman, 2016).

Kültür-sanat köyleri kurulurken sosyo-kültürel veriler, değerler ile kültür-sanat odaklı yerleşim birimleri tasarlama strateji ve politikaları sadece Türkiye'de değil Dünya'da da güncel bir kavram olarak gelişmektedir. Kültür-sanat köyleri hem Türkiye'de hem de Dünyada günden güne artarak çoğalmaya devam etmektedir (Çakıroğlu, 2018).

Sonuç olarak; yerleşimin kırsal mimari özelliklerinin devam etmesi için yerel yapı malzemesinin temin edilmesi, işlenebilirliği, uygulanabilirliği, bakım ve korumasının kolaylığı ve estetik olması gibi faktörlerin aktif olması gerekmektedir. Bu bölümde kırsal mimarlık kavramı ele alınmış olup, kırsal mimarini tanımları, özellikleri, kullanılan yerel yapı malzemeleri ve kırsal mimariyi etkileyen faktörler irdelenmiştir.

Yöresel farklılıkların kırsal mimari biçimlenmesinin de farklılaşmasına sebep olmaktadır. Doğa, yerel özellikler, yapı malzemeleri, fiziksel çevre, sosyo-kültürel veriler, sosyo-ekonomik veriler kırsal mimari dokusunu tanımlamaktadır (Ceylan & Somuncu, 2018).

Kırsal alandaki kültür-sanat olgusunun güçlenmesinde, sanatın yaşamın bir parçası haline gelmesinde geçmişten bugüne kadar kurgulanan modellerin varlığı yadsınamaz bir gerçek olmuştur. Kurgulanan bu modellerin, ülkenin aydınlanma sürecine açtığı yol oldukça açıktır. Kullanıcıların, kırsal alanlardan metropollere göç ettikten sonra, doğdukları yere katkıda bulunmak, değer katmak, yaşadıkları şehir hayatının ses ve gürültüsünden uzaklaşmak, yerel değerlere bağlı olarak kültür ve sanatı yaşatmak için kültür-sanat köyleri önem kazanmaktadır (Yeşilyurt,2021).

KONYA/SONSUZ ŞÜKRAN KÖYÜ'NÜN YAPISAL VE MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Sonsuz Şükran Köyü Mehmet Taşdiken önderliğinde 2010 yılında kurulan, tamamını kerpiç yapıların oluşturduğu bir kültür-sanat köyüdür. Sonsuz Şükran Köyü bütün yönleriyle kültür ve sanat etkinliklerinin organize edildiği yeni kurulan bir yerleşim merkezidir ve Konya ilinin Hüyük ilçesinin Çavuş Köyü/Mahallesinde konumlandırılmıştır (Şekil 1).

Şekil 1. Konya/ Sonsuz Şükran Köyü'nün Konumu

Kaynak: URL-1

Türkiye ve Dünya çapında sanatçılarla birlikte Sonsuz Şükran Köyü'nde sergi, konser, atölye, çalışmaları, workshoplar gibi birçok etkinliğe yer verilmektedir. Sonsuz Şükran Köyü yaşam alanlarına sahip bir yerleşim modeli olması ile Türkiye'de bu alanda ilk proje olarak örnek teşkil etmektedir. Kültür- sanat köyü olarak kurulan Sonsuz Şükran Köyü'nün bölgenin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik hayatına olumlu katkılar sağlamaktadır.

2018 yılında Sonsuz Şükran Köyü sorumlusu ve rehberi Mustafa Akyüz ile yapılan sözlü görüşmede köyün belli ilkeler çerçevesinde kurulduğunu belirtmiştir. Köy kurulurken Çavuş Köyünde inşa edilen kırsal mimari örneklerinden ve Selçuklu sivil mimari örneklerinden ilham alınarak tasarlanan ve inşa edilen Sonsuz Şükran Köyü Evleri'nin geleneksel yapıyı bozmadan orijinal kerpiç dokunun korunması, ilke olarak esas alınmaktadır. Köydeki evlerin kırsal mimarinin amacına uygun olarak bakımı, onarımı, temizliği, korunması rutin olarak yapılmaktadır. Sonsuz Şükran Köyü sakinleri iç mekanları ve köyün ortak alanlarını kullanırken hak ihlaline girmeyecek ve birbirlerini rahatsız etmeyecek şekilde köy kurallarına uymak gerekmektedir (M. Akyüz Sözlü Görüşme, 2018.)

Kültür-sanat köyündeki evler inşa edilirken doğal çevreden, yerel yapı malzemeleri olan (kerpiç, ahşap, taş, hasır ve kamış) tercih edilmiş ve geleneksel kerpiç yapılara, coğrafi ve iklim koşullarına uygun olarak düz damlı şekilde tasarlanmıştır. Köy sorumlusu Mustafa Akyüz'den (2021) edinilen bilgiye göre; 2010 yılında Türkiye'nin farklı bölgelerindeki kerpiç ustaları ile iletişime geçilmiş ve kerpiç malzeme konusunda uzman akademisyenler ile kerpiç harç reçetesi hazırlanmıştır. 2010 yılından itibaren harç için gereken toprak malzeme Çavuş Köyü, Kireli Köyü ve Değirmenaltı köyünden temin edilmektedir. Çavuş Köyü'nde sarı, Kireli Köyü'nde krem ve Değirmenaltı Köyü'nde kırmızı killi toprak bulunmaktadır. Sarı ve krem ile çırpı ismi verilen sıva, diğer üç toprak çeşidi ile dış cephe sıvası ve kerpiç tuğla hazırlanmaktadır. Hazırlanan harç ana-kuzu kalıplarına dökülerek önce gölgede sonra güneşte kurutulmaktadır. Kerpiç malzemenin hazırlanması, kalıplara dökülmesi ve kurutulması sürecini yerel halk, kerpiç ustaları ve ustaların ekipleri imece usulü yürütmektedir. Hazırlık süreci inşa edilecek

evin büyüklüğüne, hava şartlarına ve iklime göre farklılık göstermektedir. Evlerin inşası maddi imkana ve hava şartlarına bağlı olarak değişmektedir. Bu yüzden inşa süreci farklılık göstermektedir.

Sonsuz Şükran Köyü'nde bölgenin özgün değerlerinin korunması sağlanmaktadır. Geleneksel, özgün değerlerin korunmasına yönelik bölge halkının günlük hayatlarıyla bütünleşen bir yaşam modeli oluşturulmaktadır. Sonsuz Şükran Köyü'nün amacı; çağın getirdiği modernleşmenin, yozlaşmanın, tüm bozulmaların karşısında sanat ve kültür ile yeni adımlar atarak öze dönmektir (Şekil 2).

Şekil 2. Sonsuz Şükran Köyü Genel Görünüşü
Kaynak: Yeşilyurt, 2018

Mehmet Taşdiken (2021) ile yapılan sözlü görüşmede köy ile ilgili düşüncelerini ifade ederken şu sözleri kullanmıştır; “Anadolu’da var olan kırsal mimari kültürün geleneksel yapı malzemelerinden olan kerpiç malzemenin zaman içinde kullanımının azalmasına rağmen kerpiç malzemenin doğal olması sebebi ile uyku kalitesini ve hava kalitesini artırması, her açıdan nitelikli bir malzeme olması köyün kurulması için teşvik eden en önemli nedenlerinden biridir. Köyün kurulmasındaki amaç doğanın ve kültürün temsilcisi olan malzemenin yeniden değer kazanmasını, yöreye sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik anlamda fayda sağlamaktır. Her ne kadar geleneksel öğelerle bir köy kurma amacı olsa da güncel malzemelerin ve objelerin köy hayatına dahil edilmesi gerekli, bu nedenle geleneksel malzemelerle çağdaş çizgiler taşıyan farklı bir sistem kuruldu.”

Sonsuz Şükran Köyü'nde henüz faaliyete geçirilemeyen ve proje aşamasında olan fakat faaliyete geçtiği zaman hem maddi açıdan hem de kültür-sanat açısından köyü olumlu etkileyecek olan ve Mehmet Taşdiken tarafından isimlendirilen ‘Tasarım Akademisi’ projesi atıl durumdaki eski tuğla fabrikasının canlandırılmasıyla ortaya çıkarılacaktır (Şekil 3). 2019 yılında Mehmet Taşdiken ile yapılan sözlü görüşmede ‘Tasarım Akademisi’ için düşünülen tasarımları şu şekilde aktarmıştır: ‘Fabrikanın alt katı atölye ve avluda sergi alanı olarak tasarlanmış bir sanat galerisi olarak kullanılacaktır, kullanıcılar ortaya çıkardıkları ilk eserleri satışa çıkarabileceklerdir, yapının tamamlanacak üst katı gelen ziyaretçiler için konaklama imkânı sağlayacak şekilde tasarlanacaktır. Tasarım Atölyesi'nin fikir amacı eğitim ve konaklama alanı oluşturmaktır.’ (M.Akyüz Sözlü Görüşme, 2019.)

Şekil 3. Eski Tuğla Fabrikası ‘Tasarım Akademisi’ Projesi
Kaynak: Yeşilyurt, 2018

Sonsuz Şükran Köyü'nde Düzenlenen Etkinlikler

Sonsuz Şükran Köyü'nde sanat kökenli ziyaretçilerin, sanata meraklı ziyaretçilerin ve sanatçıların bir araya gelmesiyle köy arazisinin her bir noktası sanat eserleriyle bezenmiş ve köyde sanat ile bir arada yaşanmaktadır. 2017 yılında köyde bağ-bahçe alanı olarak geniş bir arazi belirlenmiş, Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinin katılımlarıyla ve Konya Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin desteği ile ‘Yöresel

Yabani Bitkiler Parkı' ziyaretçilere açılmıştır. Belirlenen arazide Hüyük bölgesinde yetişen endemik bitki türleri ekilmektedir (Çakıroğlu, 2018). 2019 yılından itibaren Sonsuz Şükran Köyü'nde, kültür-sanat anlamında Türkiye'ye değer kazandırmış ve hayatını kaybeden sanatçılar için 'Büyük Ustalar Çınarlığı' ismi verilen bir proje başlatılmıştır. Çınarlıkta ismi yaşatılan sanatçılar Neşet Ertaş, Müslüm Gürses, Yaşar Kemal, Ara Güler, Mehmet Ali Birand, Atilla İlhan, Cengiz Bektaş olarak sıralanır.

Sonsuz Şükran Köyü kurulduğu yıldan itibaren köy sakinlerinin, bölge halkının, yerli ve yabancı turistlerin bir araya geldiği büyük bir oluşum haline gelmiştir. Zaman içinde köyde kültür-sanat etkileşimi sağlayan etkinlikler düzenlenmiştir. Sonsuz Şükran Köyü, 2010 yılında kurulmasından itibaren bölge halkının kültür-sanat ile iç içe olması, sosyo-kültürel bir değişim oluşturmuş, yerel alanlarda yeni alanlar açarak sosyo-ekonomik destek sağlamıştır. Sonsuz Şükran Köyü'nde kuruluşundan itibaren düzenlenen en büyük kültür-sanat etkinliği 'Anadolu'ya Şükran Buluşmaları' ismi verilen festival olmuştur (Şekil 4).

Şekil 4. 9. Anadolu'ya Şükran Buluşmaları
Kaynak: Yeşilyurt, 2019

Her yıl sanatçıların, ziyaretçilerin ve bölge halkının da yoğun katılımlarıyla düzenlenen Anadolu'ya Şükran Buluşmaları, köyün canlı kalmasını sağlayan en önemli etkinliklerden biridir. Bir diğer önemli etkinlik ise 2018 yılında ilk defa düzenlenen 'Hıdırellez Şenliği'dir. (Şekil 5)

Şekil 5. 2019 Hıdırellez Şenlikleri
Kaynak: Yeşilyurt, 2019

Sonsuz Şükran Köyü'nde organize edilen ve gerçekleştirilen tüm programlarda sanatçılar, yöre halkı ve ziyaretçiler misafir edilmektedir. Köy halkı düzenlenen tüm etkinliklerde ev sahibi rolünü üstlenmektedir. Festivallerde köy kadınları konuşmacı olarak yörenin tarihini, gelişimini, sosyo-kültürel değerlerini, sosyo-ekonomik gelişmelerini, Sonsuz Şükran Köyü ile olan ilişkilerini anlatmaktadırlar.

Sonsuz Şükran Köyü'nde gerçekleştirilen etkinlikler sosyo-kültürel dönüşümde önemli rol oynamaktadır. Köyün 2010 yılında kurulmasından itibaren süregelen etkinlikler köyün sürdürülebilir olduğunu göstermektedir. Sonsuz Şükran Köyü kırsal alanlarda yaşanan yozlaşmanın önüne sanatla geçilebileceğinin, kırsal alanların aktif hale gelmesinin ancak sanatla olabileceğinin bir kanıtıdır.

Sonsuz Şükran Köyü Evlerinin İncelenmesi

2021 yılı itibarıyla Sonsuz Şükran Köyünde yapılan geleneksel yapıda 34 adet kerpiç ev mevcuttur. 10 adet evin yapımı halen sürmektedir. Evler, Mehmet Taşdiken' in, Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinin ve Çavuş köyü halkının desteği ve isteği ile imece usulü inşa edilmiştir. Köy planlanan düzende yerleştirilememiş, kerpiç evler köy arazisinde tamamen organik bir formda yayılarak, bir ve iki katlı kerpiç yapılar olmak üzere iki farklı biçimde inşa edilmiştir.

Evlerin inşasında ahşap, taş, kerpiç kullanılmıştır. Kırsal mimariye uygun düz damlar için de hasır ve kamış gibi yakın çevreden temin edilen malzemeler kullanılarak kırsal mimariye uygun, özgün ve geleneksel mimarisi korunmuştur. Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinin yerleştiği 34 adet kerpiç, ahşap ve taş malzemenin birleşimiyle ortaya çıkarılmış evlerin mimarisi, cepheleri belli noktalarda benzer fakat mekân içindeki yaşam, ev sahibinin kullanım biçimi ve iç mekân tasarımında kullanılan donatı ve aksesuarlar birbirinden oldukça farklıdır.

200 adet planlanan kerpiç ev sayısı proje sürecinde yaşanan zorluklar nedeniyle azaltılarak toplamda 50 adet evin inşası planlanmaktadır. 2010 yılının Temmuz ayında sanat yönetmeni olan Fügen Akkemik Sonsuz Şükran Köyü'ne ilk yerleşimi gerçekleştirmiştir. Fügen Akkemik'ten sonra zaman içinde de diğer sanatçılar da evlerine yerleşmiş ve her fırsatta köyde zaman geçirmeye başlamışlardır. (M.Akyüz Sözlü Görüşme, 2021.)

Sonsuz Şükran Köyü'nde görevli kişiler ile, ressam, müzisyen, yazar, heykeltıraş, doktor, fotoğrafçı, sanat yönetmeni, akademisyen vb. kültür-sanat alanlarında üreten, destek veren birbirinden değerli şahıslara ait olan kerpiç evleri bir açık hava müzesinde gibi deneyimlenmektedir. Her bir ev sahibinin yaşam tarzı, çalışma alanı, köye olan bağlılıkları gibi soyut ve somut değerler hakkında görüş sahibi olunmaktadır. Evlerin her köşesi, her odası, duvarları, ortak yaşam alanları, iç mekân donatıları, aksesuarları, yeniden yorumladıkları objeleri, renkleri, evlere ait bahçeleri ev sahibinin kimliği niteliğinde değer taşımaktadır.

Sonsuz Şükran Köyü kurulurken, atmosferi, dokusu, kerpiç yapıları ile Selçuklu mimarisi ve bölge mimarisi çizgisi dikkate alınmış ve yerleşim, yapı, organizasyon projeleri dikkate alınan fonksiyonlar dahilinde gerçekleştirilmiştir. Akyüz ile yapılan kişisel görüşmelerde; yapılar tasarlanırken, 'en yakındaki en eski yapı' temasıyla yola çıkıldığı, onlarca kerpiç yapı incelendiği, yine de deneme yanılma yoluyla da doğrunun bulunduğu, cephe tasarımlarını Mehmet Taşdiken'in yaptığı, kerpiç evlerin tasarımının özgün olduğu bilgisi alınmıştır (M.Akyüz Sözlü Görüşme, 2018.)

Köy tasarlanırken "Orta Anadolu'da bin yıllık sivil mimari toplu olarak yeniden canlandırılacaktır" ilkesi esas alınmıştır. Köydeki evler, Anadolu köylerinde olduğu gibi organik ve kendiliğinden şekillenen, ev tasarımlarının hepsi birbirinden farklı ve iç mekanlarda kullanıcılara başvurularak tasarlanmıştır (URL-2). Evler bir ve iki katlı olarak kullanıcılara sunulmuş ihtiyaca göre ev sahipleri tercihlerini yapmıştır. Mahremiyete özen gösterilmiş ve ön cephelerde kullanıcılar birbirlerini görmeyecek şekilde evler konumlandırılmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen beş adet kerpiç evin, iki adeti zemin ve birinci kattan, üç adeti ise zemin kattan oluşmaktadır. Seçilen evlerin mekânsal özellikleri ve kullanıcı görüşlerine göre analizi çalışma kapsamında yer almaktadır.

Sonsuz Şükran Köyü İncelenen Ev: Kurucu- Mehmet Taşdiken Evi (No:7)

Şekil 6. Vaziyet Planı (No:7)

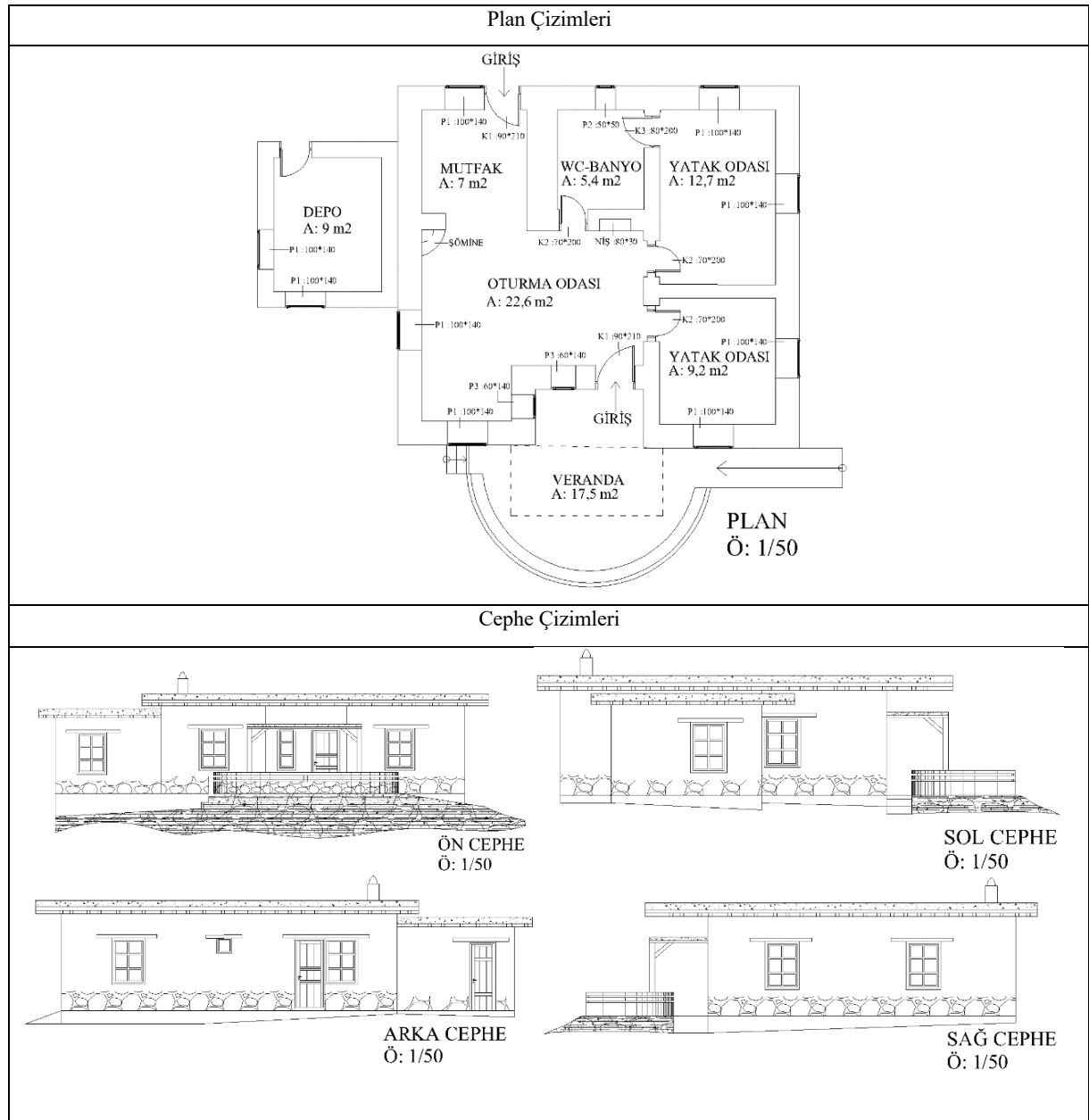
Kaynak: Yeşilyurt, 2021

Mekânsal Özellikler: Taşdiken'in evi, tek katlı ve iki girişe sahiptir. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 67 m² dir. Evde mutfak, oturma alanları, iki adet yatak odası ve ıslak hacim bulunmaktadır. Ebeveyn yatak odasından wc-banyoya giriş verilmiş, mahremiyet korunmuştur. Bahçeye bakan giriş mutfaka açılmakta ve mutfaktan direkt olarak oturma odasına geçilmekte, bu düzen açık mutfak şeklindedir. Göle bakan

girişte oldukça geniş bir verandaya yer verilmiştir. Yapıya sonradan eklenen, depo işlevi verilen bir yapı daha bulunmaktadır. Geniş bir bahçeye sahip olan eve Taşdiken, eve her ay düzenli olarak gelmektedir. Köy ve göl manzarasına tamamen hâkim pozisyonda yer alan evde donatılar yerleştirilirken köy dokusuna uyumlu ve doğal malzemelerden olmasına özen göstermiş, evde tablolar ve geleneksel objelere de yer verilerek sanat ve gelenekselliğin özdeşleşmesi sağlanmıştır.

Kullanıcı Görüşleri: Taşdiken Sonsuz Şükran Köyü benim için doğduğum toprakları, kültürü, çocukluğumu ailemi ve Anadoluyu ifade ediyor demektedir. Taşdiken evinin tasarımını şu sözlerle ifade etmektedir; 'Evimde en önemli şey tasarımda bir kategoriden önce hatırayı, objeleri, aksesuarları canlandırmak, günümüzle birleştirmektir. Mutfağımızı tasarlarken eski tabaklıkları göz önüne aldık, orijinal şekliyle yerleştirdik, doğal ahşap kullanmaya çalıştık, mutfak araç-gereçlerinde de aynı hassasiyeti gösterdik emayeler, bakırlar, ahşap malzemeler kullanmaya çalıştık.' (M.Akyüz Sözlü Görüşme, 2021.)

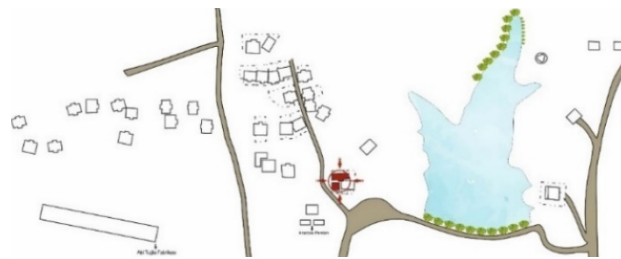
Tablo 1. Mehmet Taşdiken Envanter Tablosu

Kaynak: (Çizen; Yeşilyurt, 2021) (Yeşilyurt, 2019)

Sonsuz Şükran Köyü İncelenen Ev: Ressam-Kamer Batioğlu Evi (No:10)

Şekil 7. Vaziyet Planı (No:10)

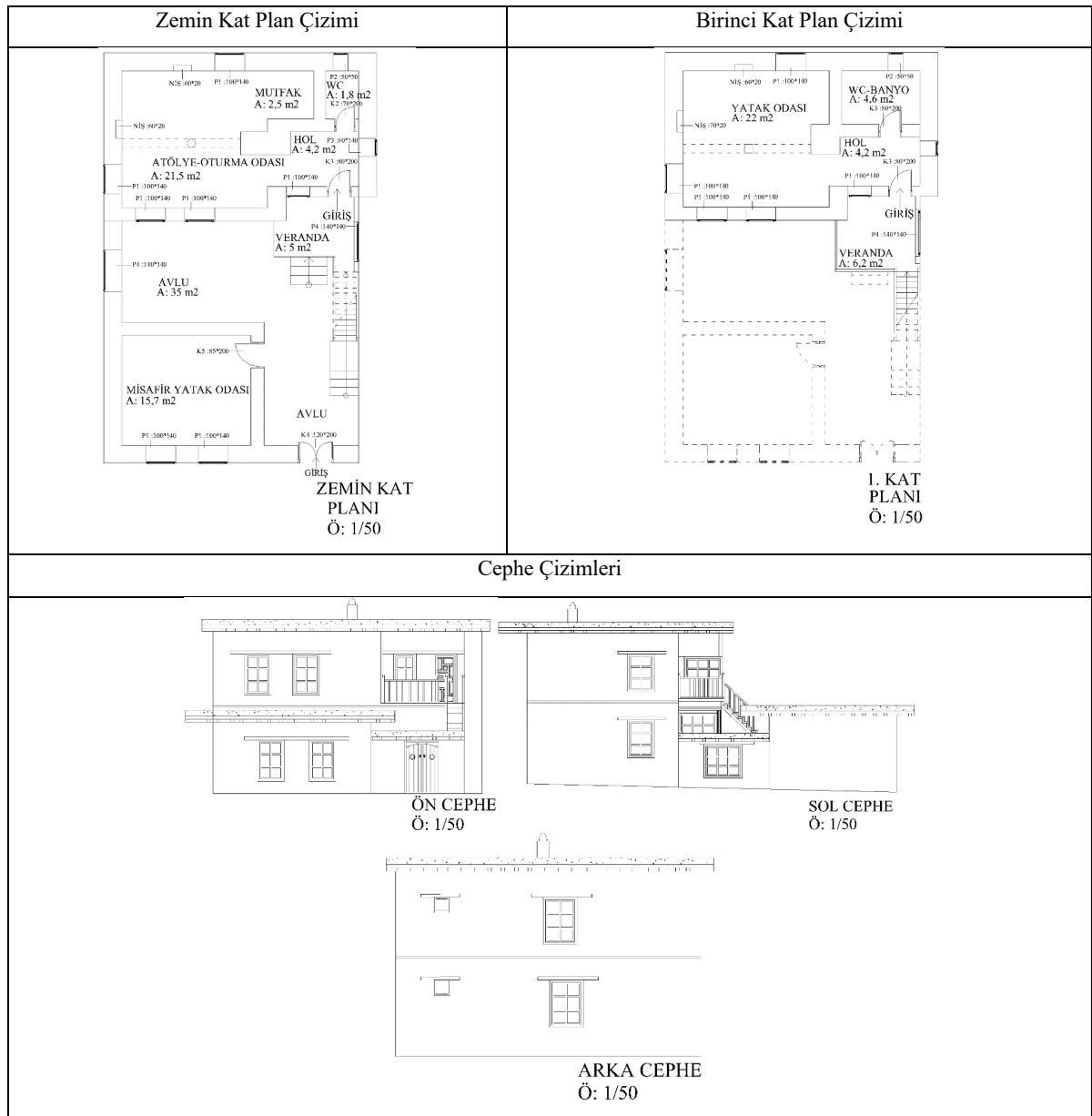
Kaynak: Yeşilyurt, 2021

Mekânsal Özellikler: Batioğlu'nun evi iki katlıdır ve merdiven avlu içinde konumlandırılmıştır. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 78 m²'dir. Aynı avlu içinde tek oda biçiminde bir misafir yatak odası çözümlenmiştir. Evde mutfak, oturma odası ve atölye, yatak odası ve iki adet ıslak hacim bulunmaktadır. Evin üst katında yatak odası ve wc-banyo çözümlenmiş mahremiyet korunmuştur. Zemin katta bulunan

mutfak oldukça küçük bir alanda çözümlenmiş kısa süreli ihtiyaca yöneliktir, mutfakta kapı bulunmamakta direkt olarak oturma odası ve atölye ile bağlantı sağlanmaktadır. Ev genel anlamıyla Türk kültürünü yansıtacak aksesuarlarla tasarlanmış olup nazar boncuğu, at nalı, Selçuklu Yıldızı gibi öğelere yer verilmiştir. Tasarıma antikalar, tel dolaplar, yatak odasında kullanılan cibinlik ve seperatörler ile Ressam Batioğlu'na ait tablolarla köy dokusuna yeni bir yorum getirilmiştir.

Kullanıcı Görüşleri: Batioğlu köyü özgürce nefes aldığı bir yer olarak tanımlamaktadır. Şehir karmaşıklığından uzaklaşmak, doğal ortamda huzur bulmak için köyü tercih ettiğini söyleyen Batioğlu, evler tasarlanırken Selçuklu Mimarisinden esinlendiğini belirtmiştir. Sonsuz Şükran Köyü'ne sanatsal açıdan eklenmesi gereken projeler olduğunu düşünen Batioğlu mevcutta aşama aşama ilerlediklerini, doğal kerpiç yapılar ile sanatçı atölyeleri ve genel atölyelerinin eklenmesinin uygun olacağını düşünmektedir. Konut kullanımının kullanıcı bakış açısına bağlı olarak değişti, kendisinin lüks mekân arayışından kaçındığı, ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde, doğal malzeme ve donatıları tercih ettiğini vurgulamıştır. Batioğlu kendi evinin tüm ihtiyaçlarını karşıladığını ve değiştirmek istediği herhangi bir şey olmadığını belirtmiştir (K. Batioğlu, Sözlü Görüşme, 2021).

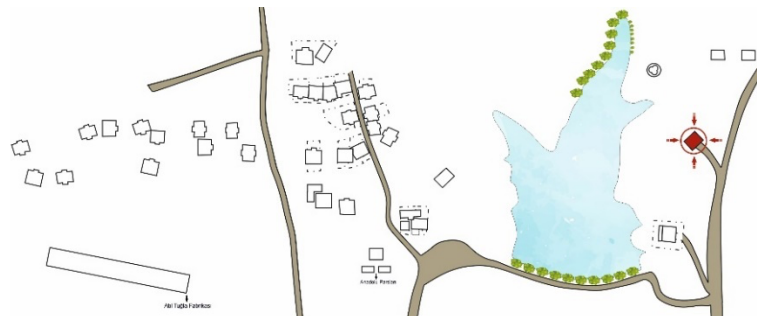
Tablo 2. Kamer Batioğlu Envanter Tablosu

Kaynak: (Çizen; Yeşilyurt, 2021) (Yeşilyurt, 2019)

Sonsuz Şükran Köyü İncelenen Ev: Müzisyen-Ali Osman Erbaşı Evi (No:11)

Şekil 8. Vaziyet Planı (No:11) (Çizen; Yeşilyurt, 2021)

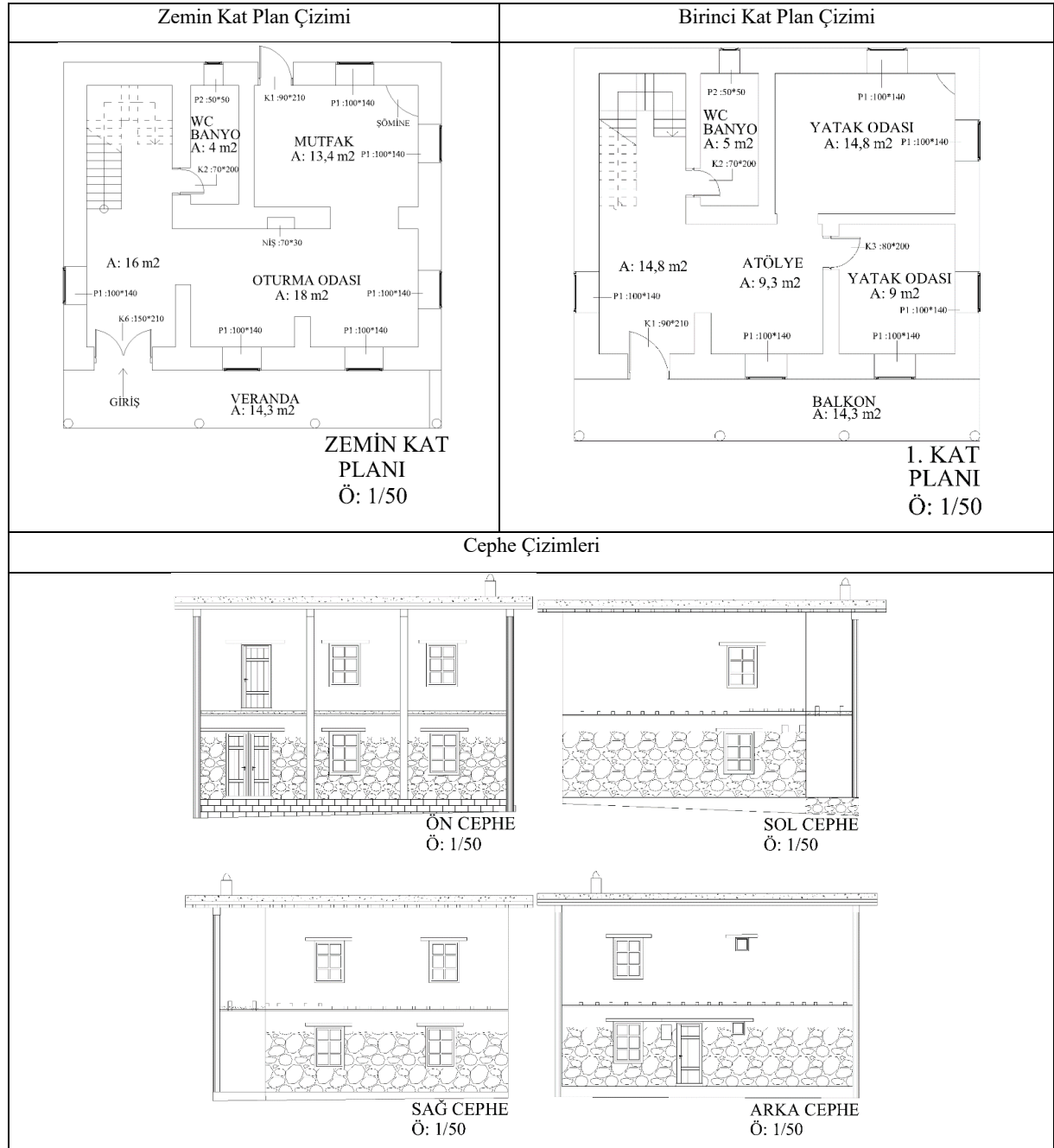
Kaynak: Yeşilyurt, 2021

Mekânsal Özellikler: Erbaşı'nın evi, iki katlıdır, bir veranda ve balkona sahiptir. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 107 m²'dir. Balkona sahip olan köydeki tek evdir. Zemin katta wc-banyo, oturma odası, mutfak ve birinci katta wc-banyo, iki adet yatak odası, atölye bulunmaktadır. Zemin katta bunan

mutfakta mutfak dolabı kullanılmamasına dikkat edilmiş, oturma odasında kullanılan yer minderleri, geleneksel dokulu tasarım ile köy dokusu korunmuştur. Erbaşı hayatının tümünü kapsayan müzisyenlik kariyerini birinci katta yansıtmış, geniş bir alanı atölye olarak kullanmış, eve kimlik kazandırmıştır. Erbaşı yaşam biçimi olarak benimsediği yalınlığı evine de yansıtmış, köy dokusunu korumuştur.

Kullanıcı Görüşleri: Erbaşı, hayat felsefesinin her şeye sonsuz şükran olduğunu ve felsefesini tamamlamak için köye yerleştiğini ifade etmiştir. Hüyük Belediye Başkanı Mehmet Çiğdem'in festivale daveti ile köye geldiğini, davet üzerine köyde ev sahibi olduğunu belirtmiştir. Mesleği gereği ses yalıtımı konusunda kerpiç malzemenin faydalarını gördüğünü, müziğin de hayatında doğallığı tercih ettiğini, boşluğun sesini keşfettiğini, şehirde alamadığı verimi köyde ilham olarak geri aldığını özellikle vurgulamıştır (A. O. Erbaşı, Sözlü Görüşme, 2021).

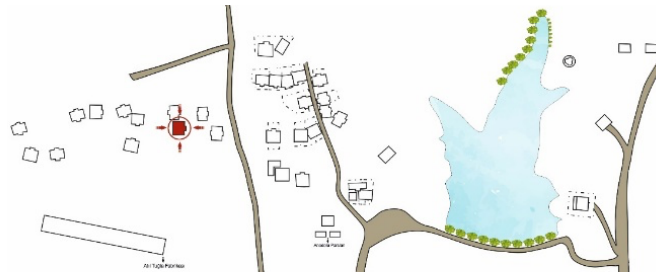
Tablo 3. Ali Osman Erbaşı Envanter Tablosu

Kaynak: (Çizen; Yeşilyurt, 2021) (Yeşilyurt, 2019)

Sonsuz Şükran Köyü İncelenen Ev: Eğitimci-Dudu Sütöğlü Evi (No:11)

Şekil 9. Vaziyet Planı (No:11)

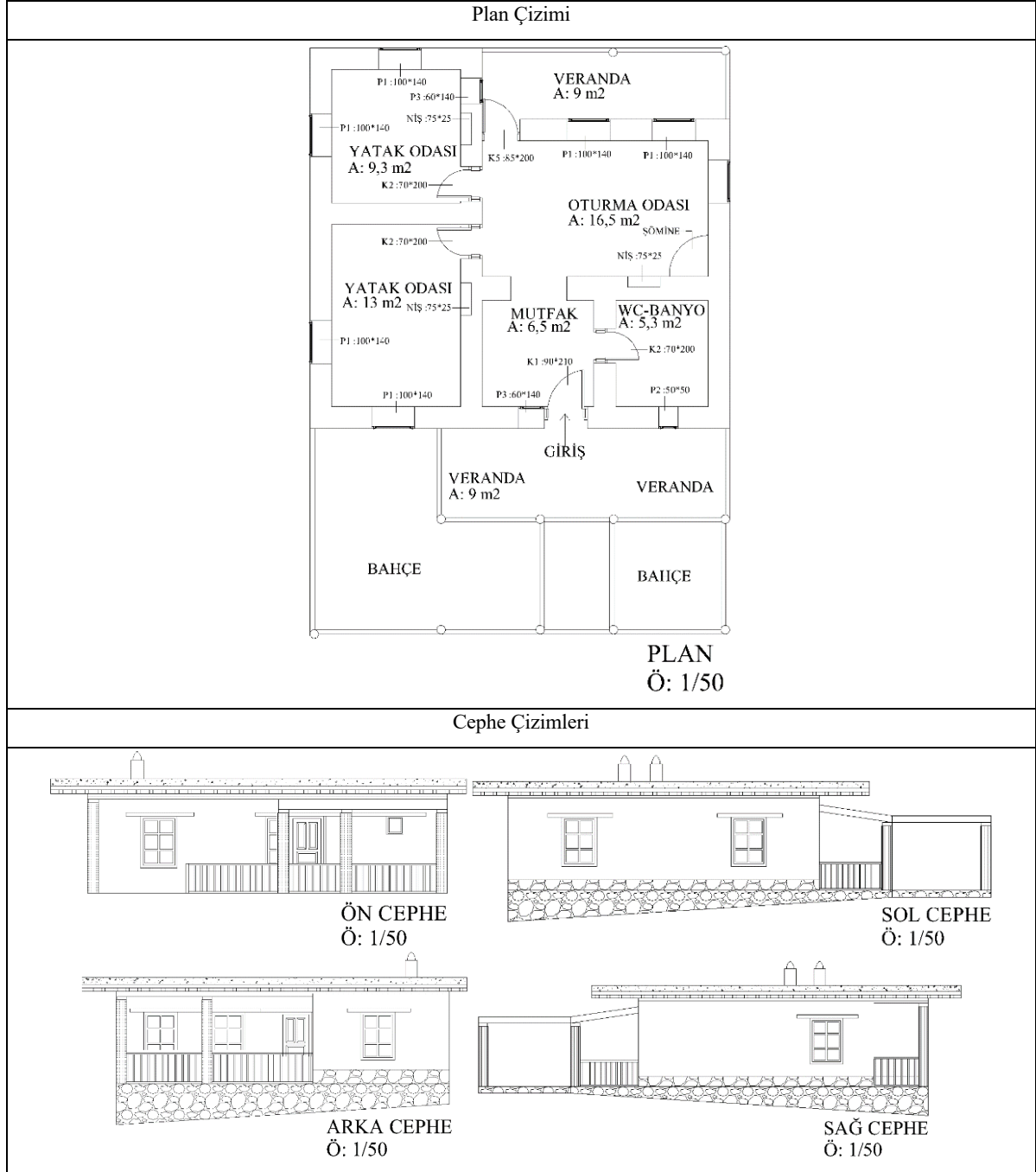
Kaynak: Yeşilyurt, 2021

Mekânsal Özellikler: Sütöğlü'nun evi, tek katlı ve iki verandaya ve ön bahçeye sahiptir. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 55 m²'dir. Evde mutfak, oturma odası, iki adet yatak odası ve ıslak hacim bulunmaktadır. Oturma odasından arka verandaya açılan bir kapı mevcuttur. Mutfak ve wc-banyo güncel tasarım anlayışı ile tasarlanmıştır. Köy dokusuna uygun olmaması ve güncel malzeme kullanımı nedeniyle diğer

evler arasında sıradan bir betonarme yapı hissi uyandırmaktadır. Yatak odaları oldukça sade ve ihtiyaca yönelik donatı gruplarıyla kurgulanmıştır. Evin genelinde zemin döşemesi olarak yapay malzeme tercih edilmesi, köyün tüm evlerinde duvarların doğal dokusunu korumasına rağmen Sütöğlu'nun evinde alçı-boya kullanılması kerpiç ev ruhunu bozmakta ve oldukça dikkat çekmektedir.

Kullanıcı Görüşleri: Dudu Sütöğlu'nun eşi Musa Sütöğlu ile yapılan görüşmede eşinin Çavuş Köylü olduğunu bu yüzden köydeki tek yerel halkın kendileri olduğunu ifade etmiştir. Evle ilgili yapılan tüm tadilatları kendisinin yaptığını belirtmiştir. Zaman zaman yaptığı tadilat nedeniyle de köy yönetimi tarafından eleştirildiğini belirtmiş güncel uygulamaların evi daha uzun ömürlü hale getireceğini düşünmektedir (M. Sütöğlu, Sözlü Görüşme, 2021).

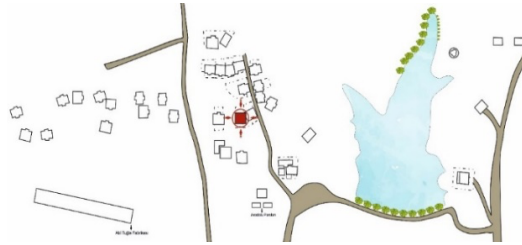
Tablo 4. Dudu Sütöğlu Envanter Tablosu

Kaynak: (Çizen; Yeşilyurt, 2021) (Yeşilyurt, 2019)

Sonsuz Şükran Köyü İncelenen Ev: Ressam-Hicran Fırat Evi (No:17)

Şekil 10. Vaziyet Planı (No:17)

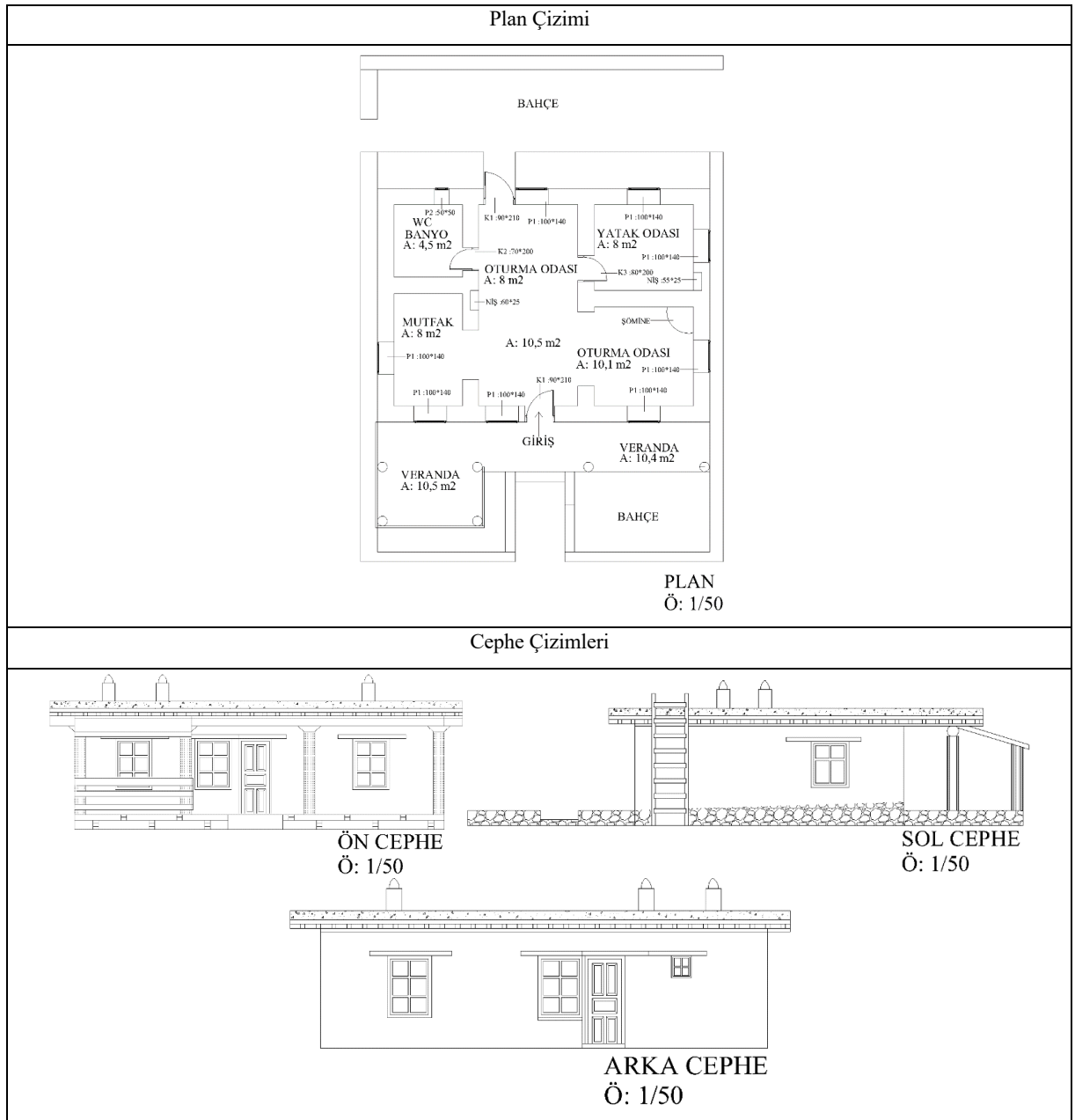
Kaynak: (Çizen; Yeşilyurt, 2021)

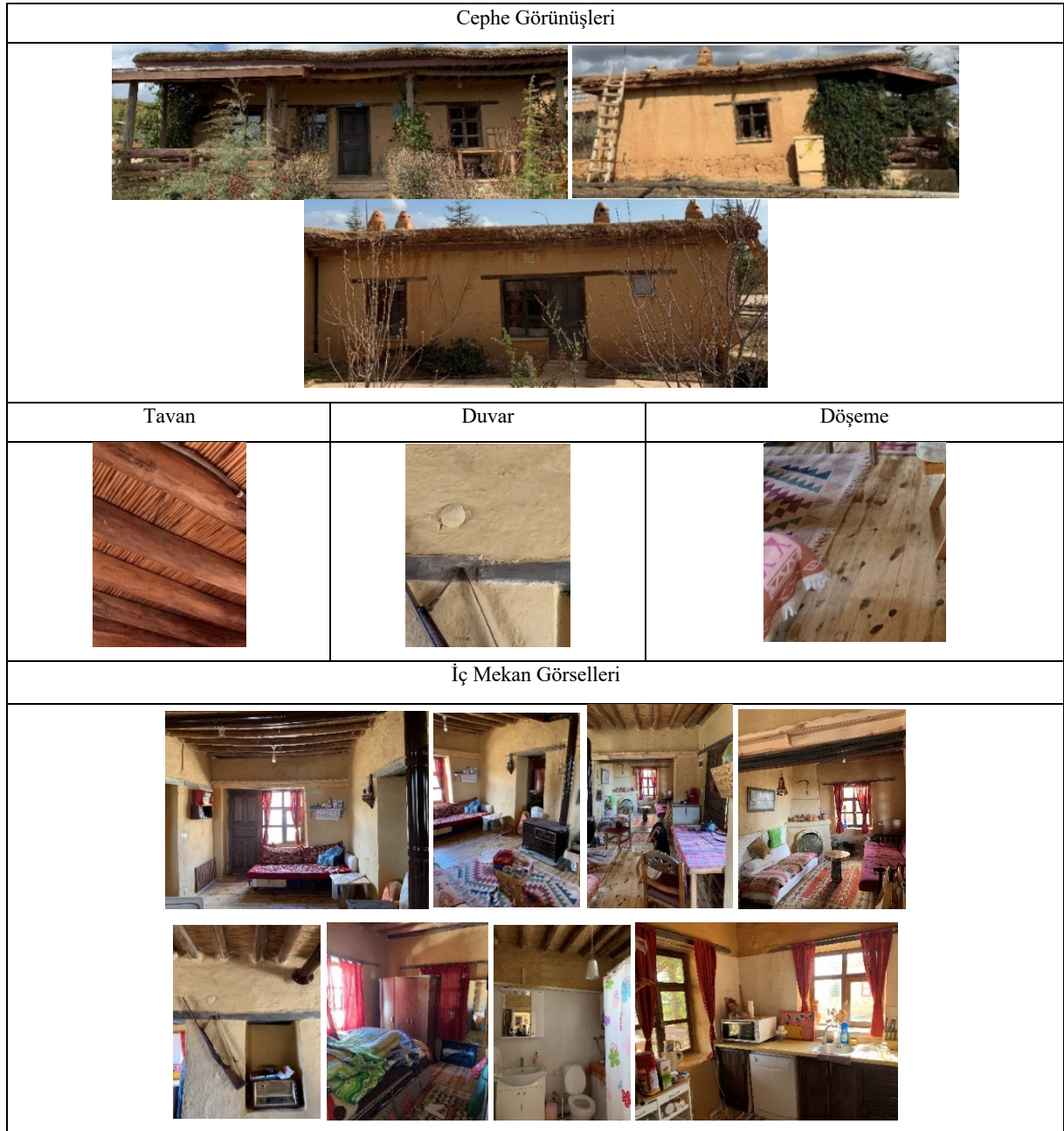
Mekânsal Özellikler: Fırat'ın evi, tek katlı ve girişte verandaya, ön ve arka bahçeye sahiptir. Ev 1+2 olarak planlanmış ve 53 m²'dir. Evde mutfak, oturma odası, yatak odası ve ıslak hacim bulunmaktadır.

Yatak odası ve WC-banyo arasından arka bahçeye açılan bir kapı mevcuttur. Yatak odası ve WC-banyo haricinde açık plan düzenine sahiptir. WC-banyoda kullanılan seramikler yerel dokuya uygun değildir. Yatak odası oldukça sade ve ihtiyaca yönelik donatı gruplarıyla kurgulanmıştır. Oturma ve dinlenme birimlerinin yoğunluğu, evde bulunan soba Fırat çiftinin ısınma tercihidir. Evin genelinde donatıların oldukça sade ve yalın kullanılmıştır.

Kullanıcı Görüşleri: Ev sahibi Fırat, köyü ana kucağı gibi, hayatta zorlukla karşılaştığımızda kendimizi attığımız, büyük şehrin eksikliklerinden, kargaşasından uzak bir vaha olarak tanımlamaktadır. Köye yılda 7-8 sefer geldiğini her geldiğinde 10-15 gün kaldığını, yakın zamanda köyde tam zamanlı yaşamayı planladığını aktarmıştır. Evler planlanırken Anadolu köylerinde olduğu gibi tüm evlerin kendine özgü, kendine has bir yapıda inşa edildiğini, her kullanıcının kendini yansıttığını belirtmiştir. Fırat evinde kerpiç mimarinin avantajlarını yaşadıklarını, hem kerpiç hem ahşap kullanımının insanı rahatlattığını ifade etmiştir. (Y. Fırat, Sözlü Görüşme, 2021)

Tablo 5. Hicran Fırat Envanter Tablosu

Kaynak: (Çizen; Yeşilyurt, 2021) (Yeşilyurt, 2019)

Sonsuz Şükran Köyünde İncelenen Evlerin Değerlendirmesi

Çalışma kapsamında; Sonsuz Şükran Köyü kültür-sanat faaliyetlerinin bölgede oluşturduğu etki incelenmiş, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik bağlamda oluşturduğu durum ele alınmıştır. Alan çalışması sırasında Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinin yaşam alanları, atölyeleri, köyün ortak kullanım alanları incelenmiş ve analizleri yapılmıştır. Sonsuz Şükran Köyü, kültür-sanat misyonunu üstlenmiş, sakinleri, yerli-yabancı ziyaretçileri ve bölge halkını çeşitli sanat faaliyetleri, kültürel etkinlikler çerçevesinde bir araya toplamayı başarabilmiş, yeni kurulan geleneksel yapı malzemesi ile var olan kırsal yerleşim modeline örnektir.

Kırsal kültür, geleneksellik, modernizm ve kentli kültürünün harmanlandığı, birbirlerinden beslendiği, kültür etkileşiminin yaşandığı, eğlencenin paylaşıldığı, zamanın birleştirildiği ve sanat üretimi noktasında Anadolu kültürü ile birlikte hareket edildiği yepyeni bir tecrübe olarak Sonsuz Şükran Köyü önemli bir alan olarak sunulmaktadır.

Sonsuz Şükran Köyü Evlerinde yapılan araştırma sonucunda, geleneksel öğelere yer verildiği, köy yaşamıyla uyum sağlayacak donatı ve objelerin yer aldığı, sade ve işlevsel mekanların kurgulandığı, mutfak ve ıslak hacimlerde güncel malzeme kullanımının olduğu, tavan, duvar ve döşeme kaplamalarında genellikle geleneksel dokuya uyum sağlandığı, bahçeye ve verandaya sahip olan evlerde doğal yaşamın içinde hissedildiği tespit edilmiştir. Evlerin iç mekân yerleşimlerinde belirli bir tasarım kriteri bulunmadığı için kullanıcı tercihine bağlı olarak farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Seçilen evlere ait plan şemaları ve cephe çizimleri ile cephe ve iç mekân görselleri literatüre kazandırılmıştır.

Sonsuz Şükran Köyü evleri kapsamında incelenen beş adet kerpiç eve genel bir bakış açısı ile bakmak gerekirse; evlerde geleneksel öğelere yer verildiği, köy yaşamıyla uyum sağlayacak objelerin yer aldığı, genellikle sade ve köy hayatına uyumlu donatıların seçildiği, mutfak ve ıslak hacimlerde çağdaş yapı malzemelerinin kullanıldığı, tavan, duvar ve döşeme geleneksel iç mekân anlayışına uygun olmayan bazı tercihlerin olduğu, bahçe ile evlerin bütünleştiği gözlemlenmiştir.

SONUÇ

Kültürel ve sanatsal üretim yapılması amacı ile kurulan sanat köyleri grubunda yer alan Sonsuz Şükran Köyü, Türkiye’de kırsal alanda sanatın gelişim sürecini ve günümüzde bulunduğu noktayı değerlendirebilmek adına önemli bir örnektir.

Alan çalışması olarak seçilen Sonsuz Şükran Köyü’nün, farklı kültürlerin bir araya geldiği, geleneksel ve çağdaş yaşamın sanat ile iç içe olduğu, sadece kültür-sanat anlamında değil aynı zamanda sosyal paylaşımların da yer aldığı, kır ve kent arasında yeni bir denge kurmaktadır. Sonsuz Şükran Köyü sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik anlamda paylaşımların ve dengelerin yeniden kurulmasını sağlayan kar amacı gütmeyen bir oluşumdur. Sonsuz Şükran Köyü’nde kent ve kırsalın ortak rol alması, ortak görevleri üstlenmeleri, aynı kültürel etkinliklerde yer almaları ve sosyal ortamı paylaşmaları köyün gelişimi açısından oldukça önemlidir. Sonsuz Şükran Köyü’nün bulunduğu bölge kültürel kimliğin canlanması, sürdürülmesi ve kültürel alışverişi imkân tanınması açısından önemlidir. Sonsuz Şükran Köyü’nde sürdürülen yaşam biçimi, köy mimarisi, organize edilen kültür-sanat etkinlikleri gibi pek çok faktör sosyo-kültürel açıdan bölgeye değer katmaktadır. Köy, bölgenin marka değerine dönüşmektedir. Bölgeye ve Sonsuz Şükran Köyü’ne ziyarete gelen yerli ve yabancı turistler, sanatçılar, köy sakinleri bölgenin ekonomik açıdan güçlenmesinde ve geçim kaynaklarının artırılmasında rol oynamaktadır. Köy, bölgeye sosyo-ekonomik anlamda da katkı sağlamaktadır.

Tablo 6.’da evin yapım bilgisi, tipolojik incelemesi, mekânsal özellikleri ile görüşme bilgileri yer almaktadır.

Tablo 6. Sonsuz Şükran Köyü’nde İncelenen Evlerin Analiz Tablosu

Yapım Bilgisi	Görüşme	Tipolojik İnceleme	Mekânsal Bileşenler
Ev No ve Sahibi: 7 Mehmet Taşdiken Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır. Çatı kurgusu düz dam, hımsız ve toprak malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Pencere ise Türk tipi 1/2 oranında tasarlanmış ve ahşap malzeme kullanılmıştır. Giriş kapısı tek kanat topal kasa olarak yapıya entegre edilmiştir. Yapının göle bakan cephesinde organik formlu veranda mevcuttur.	Anahtar Kelimeler: Kültür/Eski/ Doğal Kullanıcının evinden memnun olduğu, tercih ettiği donatıların kırsal mimariye uygun olduğunu belirtmiştir. Depolama alanı ihtiyacı sonucu depo sonradan eklenmiştir. Taşdiken neredeyse her ay evine gelerek hem köyü hem de evini aktif tutmaktadır.	2+1 ve 67 m ² olarak tasarlanan ev, tek katlıdır. Yapıya bahçeden ve verandadan giriş mevcuttur. Veranda göle bakmaktadır. Göle cephede yatak odası ve oturma odası bulunmaktadır. Evde mutfak, oturma alanları, iki adet yatak odası ve ıslak hacim bulunmaktadır. Wc-banyoya hem ebeveyn yatak odasından hem antreden giriş verilmiştir.	Mutfak ve oturma odasının bağlantılı çözülmesi Amerikan mutfak tipidir. Yapıya ek depo çözümlenmiştir. Bahçede organik tarım yapılmaktadır. Açık mekân olarak bahçe, yarı açık mekân olarak veranda ve kapalı mekanlara sahip olan yapının plan kurgusu Mehmet Taşdiken tarafından yapılmıştır. Köyde göle en yakın evdir.

<p>Ev No ve Sahibi: 10 Kamer Batıoğlu</p> <p>Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır. Çatı kurgusu düz dam, hımış ve toprak malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Pencereleler ise Türk tipi 1/2 oranında tasarlanmış ve ahşap malzeme kullanılmıştır. Yapıya giriş kapısı tek kanat olarak tasarlanmıştır.</p>	<p>Anahtar Kelimeler: Doğal/Huzur/Özgür</p> <p>Kullanıcı lüks mekân arayışından kaçındığını, ihtiyaçlarını karşılayacak seviyede, doğal malzeme ve donatıları tercih ettiğini vurgulamıştır. Batıoğlu evinin tüm ihtiyaçlarını karşıladığını ve değiştirmek istediği herhangi bir şey olmadığını belirtmiştir. Batıoğlu köye genellikle yaz aylarında gelmektedir.</p>	<p>Yapı iki katlıdır ve katları bağlayan merdiven avlu içinde konumlandırılmış, yapıya dışarıdan giriş verilmiştir. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 78 m²'dir. Aynı avlu içinde tek oda biçiminde bir misafir yatak odası çözümlenmiştir. Evde mutfak, oturma odası ve atölye, yatak odası ve iki adet ıslak hacim bulunmaktadır. Evin üst katında yatak odası ve wc-banyo bulunmaktadır.</p>	<p>Yapıya girişte çift kanat ahşap kapının bulunması çevreyle olan ilişkinin korunmasını sağlamaktadır. Avlu içerisinde misafir odası olarak tanımlanan ek yapı mevcuttur. Yapının yarı açık mekânı avlu olarak kabul edilmektedir. Köyde avluya sahip tek evdir.</p>
<p>Ev No ve Sahibi: 11 Ali Osman Erbaşı</p> <p>Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır. Çatı kurgusu düz dam, hımış ve toprak malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Pencereleler ise Türk tipi 1/2 oranında tasarlanmış ve ahşap malzeme kullanılmıştır. Yapıya giriş kapısı çift kanat olarak tasarlanmıştır.</p>	<p>Anahtar Kelimeler: Müzik/Huzur/Felsefe</p> <p>Erbaşı hayat felsefesinin her şeye sonsuz şükran olduğunu, hayat felsefesini tamamlamak için köye yerleştiğini ifade etmiştir. Yaz-kış şiddetli rüzgâr nedeniyle sıkıntı yaşadığını bu sebeple pencere yalıtımı konusunda destek almak gerektiğini belirtmiştir. Evde kalorifer sistemi mevcuttur. Erbaşı köyde yerleşik olarak yaşamaktadır.</p>	<p>Erbaşı'nın evi, iki katlıdır, bir veranda ve balkona sahiptir. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 107 m²'dir. Balkona sahip olan köydeki tek evdir. Zemin katta wc-banyo, oturma odası, mutfak ve birinci katta wc-banyo, iki adet yatak odası, atölye bulunmaktadır. Köydeki tek kaloriferli yapısıdır.</p>	<p>Yapıya girişte merdivenle karşılaşılmaktadır. Açık mutfak kurgusu köy genelinde olduğu gibi etkisini göstermektedir. Erbaşı mutfak dolabı kullanmayı tercih etmemiştir. Birinci katı hayatını adadığı müzik için tahsis etmiş ve yapının genelinde kariyerinin etkisi hakimdir. Açık mekân kurgusu bahçede, yarı açık mekan kurgusu balkonlarda etkindir.</p>
<p>Ev No ve Sahibi: 11 Dudu Sütöğlu</p> <p>Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır. Çatı kurgusu düz dam, hımış ve toprak malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Pencereleler ise Türk tipi 1/2 oranında tasarlanmış ve ahşap malzeme kullanılmıştır. Yapıya giriş kapısı tek kanat, topal kasa olarak tasarlanmıştır.</p>	<p>Anahtar Kelimeler: Tadilat/Güvenlik/Bakım</p> <p>Sütöğlu ile yapılan görüşmede köydeki tek yerel halkın kendileri olduğunu ifade etmiştir. Güvenlik açısından köyün sınırlarının çizilmesi gerektiğini ve evinin bahçesine taş duvar ile yabancı hayvanların girmesine engel olmaya çalıştığını vurgulamıştır. Yaz aylarında ve kışın resmi tatillerde geldiklerini belirtmiştir.</p>	<p>Sütöğlu'nun evi, tek katlı ve iki verandaya ve ön bahçeye sahiptir. Ev 2+1 olarak planlanmış ve 55 m²'dir. Evde mutfak, oturma odası, iki adet yatak odası ve ıslak hacim bulunmaktadır. Oturma odasından arka verandaya açılan bir kapı mevcuttur.</p>	<p>Evin genelinde köy dokusuna uygun olmayan, güncel malzeme kullanımı nedeniyle diğer evler arasında sıradan bir betonarme yapı etkisi oluşmuştur. Açık mutfak kurgusu etkisini göstermektedir. Açık ve yarı açık mekân olarak bahçe ve veranda mevcuttur.</p>

<p>Ev No ve Sahibi: 17 Hicran Fırat</p> <p>Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır. Çatı kurgusu düz dam, hımsı ve toprak malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Pencere tasarımları Türk tipi 1/2 oranında tasarlanmış ve ahşap malzeme kullanılmıştır. Yapıya giriş kapısı tek kanat olarak tasarlanmıştır.</p>	<p>Anahtar Kelimeler: Vaha/ Rahat/ Özgün</p> <p>Fırat evinde en çok depolama alanına ihtiyaç duyduğunu, oda sayılarının kendilerine yettiğini, misafirlerini de rahatlıkla ağırladıklarını, evinin oldukça kullanışlı olduğunu, kerpiç mimarının avantajlarını yaşadıklarını, hem kerpiç hem ahşap kullanımının insanı rahatlattığını ifade etmiştir. Köye yılda 7-8 sefer geldiğini her geldiğinde 10-15 gün kaldığını, yakın zamanda köyde tam zamanlı yaşamayı planladığını aktarmıştır.</p>	<p>Fırat'ın evi, tek katlı ve girişte verandaya, ön ve arka bahçeye sahiptir. Ev 1+2 olarak planlanmış ve 53 m²'dir. Evde mutfak, oturma odası, yatak odası ve ıslak hacim bulunmaktadır. Yatak odası ve WC-banyo arasında arka bahçeye açılan bir kapı mevcuttur.</p>	<p>Yatak odası ve WC-banyo haricinde açık plan düzeni benimsenmiştir. WC-banyoda kullanılan seramikler köy dokusu ile uyumlanmaktadır. Oturma ve dinlenme birimlerinin yoğunluğu, evde bulunan soba Fırat çiftinin oldukça sık köye ziyaret ettiğinin kanıtı olarak değerlendirilebilir. Açık mekan kurgusu bahçede, yarı açık mekan kurgusu veranda da görülmektedir.</p>
---	--	---	--

Kaynak: Yeşilyurt, 2021

Sonsuz Şükran Köyü'ndeki evler incelenip analizleri yapıldığında, kullanıcı görüşleri alındığında geleneksel yapı teknikleri ve doğal malzeme kullanımının kullanıcılar tarafından tercih edilme nedenlerinin başında geldiği, şehir yaşamından uzaklaşmak, tarımla uğraşmak, kerpiç yapıların avantajlarını ve dezavantajlarını keşfetmek, doğal yaşamla iç içe olmak, sessizlik ve huzuru bulma isteklerinin olduğu tespit edilmiştir.

Sonsuz Şükran Köyü sakinlerinden olan başta köyün kurucusu Mehmet Taşdiken olmak üzere, köyün görevlisi Mustafa Akyüz ve kullanıcılarla yapılan sözlü görüşmeler sonucunda aşağıdaki sonuçlar tespit edilmiştir:

- Sonsuz Şükran Köyünde, yerleşim merkezi modeli olarak bölgedeki geleneksel dokuya uyumlu fiziki yapı sürecine devam edilmesi ile birlikte yöresel bitkiler parkı ve büyük usta çınarlığı gibi çevreye destek amaçlı projeler de üretilmiştir.
- Sonsuz Şükran Köyü sanat odaklı olarak, kırsal alan ve kent kültürünü, yaşam biçimini ve kültürel değerlerini ortak bir alanda buluşturmada, değerleri korumada ve yaşatmak için çaba göstermektedir.
- Kültür ve sanat köyü olarak kurulmuş bir alanın kırsal alanlarda yaşayan yerel halka sosyo-ekonomik anlamda destek yaratmış gelişim sürecinde yaşanmış ve yaşanmakta olan tüm tecrübeler için fırsat sunmaktadır.

Sonuç olarak; Kültür ve sanat köyleri bağlamında ele alınan kırsal mimari ve mekân düzenlemesinin, literatürde Sonsuz Şükran Köyü Evlerinin plan, görünüş ve analizlerine dair çalışmanın bulunmaması, tasarımcılara ve araştırmacılara yol gösterecek nitelikte olması nedeniyle araştırma önem taşımaktadır. Sonsuz Şükran Köyü kültür ve sanat köyü halkıyla birleştiren kültürel ve toplumsal bir öneme sahip olan, sanat ve kültür köyü bağlamında bir yapı ve yaşam modeli oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

- Erbaşı, A. O. (2021). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Ceylan, S. & Somuncu, M. (2018). Kırsal Alanların Dönüşümünü Kavramsal Bakımından Yeniden Düşünmek. TÜCAUM 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu.
- Çakıroğlu, Y. (2018). Kırsal Sanatın Rolü ve Sanat Köyleri: Konya Sonsuz Şükran Köyü, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul: Yüksek Lisans Tezi.
- Çekül Vakfı. (2012). Anadolu'da Kırsal Mimarlık Kitabı, Tarihi Kentler Birliği, Bursa.
- Çelik-Uğuz, S. (2015). Sanat Turizmi Kapsamında Sanat Köyleri/ Sanat Akademileri/Sanat Kampları Uygulamaları ve Kırsal Turizme Katkıları, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi.
- Çınar, H. (2014). Anadolu Kırsal Mimarisinin Oluşum Mantığı: Yer Değiştiren Kesmez Köyü'nde Mekan ve Mekan Düzeni. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Konya: Yüksek Lisans Tezi.
- Batıoğlu, K. (2021). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Akyüz, M. (2018). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Akyüz, M. (2021). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Sütoğlu, M. (2021). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Taşdiken, M. (2019). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Taşdiken, M. (2021). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Özgürel, G., Alkan, Ö. & Karaman, M. (2016). Sanat Köylerinin Kırsal Turizm Açısından Önemi: Dibeklihan Kültür ve Sanat Köyü Örneği, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 89-94.
- Türk Dil Kurumu. (2002). Genel Türkçe Sözlük.
- Fırat, Y. (2021). Sözlü Görüşme. Konya/Sonsuz Şükran Köyü.
- Yeşilyurt, D. (2018). Kişisel Fotoğraf Arşivi.
- Yeşilyurt, D. (2019). Kişisel Fotoğraf Arşivi.
- Yeşilyurt, D. (2020). Kişisel Fotoğraf Arşivi.
- Yeşilyurt, D. (2021). Kişisel Fotoğraf Arşivi.
- Yeşilyurt, D. (2021). Kültür ve Sanat Köyleri Bağlamında Konya/ Sonsuz Şükran Köyü Evlerinin İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı, Konya.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

URL-1 Google Earth. (2021). <http://earth.google.com>. Erişim Tarihi: 22.05.2021

URL-2 Sonsuz Şükran Köyü. (2021). www.sonsuzsukran.org . Erişim Tarihi: 15.04.2021

FAYDALANILAN KAYNAKLAR

- Akman, S. (2003). Yapı Malzemelerinin Tarihsel Gelişimi. (246). TMH - Türkiye Mühendislik Haberleri.
- Alioğlu, F. (1991). Geleneksel Yapı Elemanları. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul: Doktora Tezi.
- Aran, K. (2000). Barınaktan Öte Anadolu Kır Yapıları. İstanbul: Ofset Yapımevi.
- Arpacıoğlu, Ü. (2013). Köyünü Yaşat. Orta Anadolu Kerpiç Geleneksel Mimarisi Araştırma Dergisi, 32-36.

- Başgelen, N. (2012). Geleneksel Evleriyle Çavuş Kasabası. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Başlılar Altun, S. (2008). Geleneksel Türk Evleri, Kullanılan Yapı Malzemeleri, Yapı Elemanları ve Yapım Sistemleri. KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon: Yüksek Lisans Tezi.
- Bektaş, C. (2000). Halk Yapı Sanatı. Literatür Yayıncılık.
- Coşkun, M. E. (2013). Türk Evlerinde Yapı Malzemeleri ve Yapım Teknikleri. Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi.
- Eldem, S. H. (1984). Türk Evi. İstanbul: Yem Yayın.
- Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü. (1999). Meksika: ICOMOS.
- Güvenç, B. (1979). İnsan ve Kültür. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hasol, D. (2009). Mimarlık Cep Sözlüğü. İstanbul: YEM Yayın.
- Kazmaoğlu, M. & Tanyeli, U. (1979). Anadolu Konut Mimarisinde Bölgesel Farklılıklar. Yapı Dergisi,(33).
- Tuztaşı, U. & Çobancaoğlu, T. (2006). Anadolu'da Kerpiçin Kullanım Geleneği ve Kerpiç Konut Yapım Sistemlerinin Karşılaştırılması. tasarım+kuram, 95-104.
- Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi. (2015). T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı.
- Yöresel Kırsal Mimari Kimlik. (2008). T.C. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü.